

Víte, kde byl Pendrekov?

02.11.2021

Stahovali se sem vyvrženci z celé Prahy, a tak místo věky provázela špatná pověst. Lidé se Židovských pecí báli i proto, že tu bývalo popraviště.

Poslední žižkovský kopec, který už vlastně kopcem není, jsou Židovské pece. Je to protáhlé návrší, na svém počátku poměrně široké, které se směrem k východu k Malešicím zužuje, až se nakonec ztrácí ve stávající zástavbě. V minulosti byly Židovské pece lokalitou s dolíky posetými křemencovými balvany. V 18. století tu fungovaly vinice, kterým se říkalo Na židově peci. Je pravděpodobné, že název dali místu židé a jejich údajná kolaborace s Prusy, kteří byli v konfliktu s rakouskou monarchií a v září 1744 nakrátko obsadili Prahu. Rozlíčená panovnice Marie Terezie tehdy dekretem vydaným v prosinci téhož roku vypověděla židovské obyvatelstvo z Prahy. Židé tam nesměli bydlet, ráno však mohli přicházet do města provozovat svou živnost. Židovská komunita se do pražského ghetta vrátila až v srpnu 1748, což umožnil svým dekretem syn Marie Terezie Josef II. Na počest tohoto panovníka dostalo ghetto v centru metropole pojmenování, které se udrželo dodnes — Josefov.

Židovské pece se pár let poté staly místem krvavé bitvy. Rozhořela se sedmiletá válka a Prusové opět přitáhli k Praze. Na jaře roku 1757 se rakouská vojska Marie Terezie a pruské pluky Fridricha II. střetly ve velké bitvě u Štěrbohol. Ačkoliv před bitvou měli Rakušané obsazeny výhodnější pozice, když zabrali například vyvýšeniny mezi vrchem Vítkovem a vesnicí Kyje, podařilo se pruskému vojsku tuto obranu zcela rozvrátit a dosáhnout vítězství. Střetnutí v předpolí české metropole, kde se líté boje vedly právě v místě Židovských pecí, bylo nejkrvavější bitvou 18. století, přesto dodnes zůstává ve stínu rozhodujícího rakouského triumfu u Kolína. Zatímco Prusové bitvu pojmenovali „u Prahy“ a termín se vžil po celém světě, v Česku se udržel rakouský název podle vesnice Štěrboholy. Smrtonosná bitva, ve které zemřelo na obou stranách téměř 30 tisíc vojáků, definitivně rozhodla o obsazení Prahy.

Během dalších let se Židovské pece staly místem, kde životní ztroskotanci, opilci, lupiči i další lidé s pochybnou pověstí hledali svůj úkryt. K tomu zde stálo jedno ze žižkovských popravišť — poslední poprava se odehrála 21. června 1866, kdy popravčí Jan Křtitel Piperger vykonal rozsudek smrti oběšením nad Václavem Fialou. Ten patnácti ranami nožem ubodal svou těhotnou milenkou. Legendární kat popsal událost těmito slovy: „V to hrozné ráno byla celá Praha na nohou. Když za časného jitra vyvedli Fialu z kaple v novoměstské radnici, k popravišti se hrnulo přes třicet tisíc lidí. Za teskných zvuků umíráčku bral se odsouzenec v kordonu strážce Jindřižskou ulicí k Židovským pecím na žižkovskou pláň, kde kůl popravčí strměl k nebesům.“ O Židovské pece byl zájem i v krizových 30. letech 20. století. Tehdy rozšiřující se Praha dosáhla i na okraj Žižkova a spisovatel Ivan Olbracht o místě napsal: „Je to Královská obora žižkovských proletářů.“ S. K. Neumann zase poeticky připojil: „Je to stráž chudých lásek.“ Asi nejkomičtější název dali Židovským pecím sami obyvatelé Žižkova a Prahy. Kvůli prohlubující se špatné pověsti zdejší lokality, kdy nuzně postavené domky osídlili převážně zaměstnanci pražského policejního ředitelství, ji překřtili na Pendrekov.